

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс +380 (44) 230-20-33, 253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax +380 (44) 230-20-33, 253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua

25.06.2018 № 25-0008/34922

Асоціація «Незалежна асоціація
банків України»

Асоціація українських банків
Банки України

Роз'яснення з питань здійснення фінансового
моніторингу щодо порядку виконання вимог
пункту 72 розділу V Положення про здійснення
банками фінансового моніторингу

Національний банк України керуючись пунктом 2 частини другої статті 14 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон), повідомляє таке.

В листі від 21.08.2017 р. № 25-0008/58284 Національний банк України (далі – НБУ) надав банкам роз'яснення щодо порядку виконання вимог пункту 72 розділу V Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 26.06.2015 № 417 (далі – Положення № 417). Так, у згаданому листі НБУ зазначив, що суть застосування ризик-орієнтованого підходу полягає в тому, що банки, у разі виявлення фінансових операцій, що не відповідають фінансовому стану (оцінці фінансового стану) та/або змісту діяльності клієнта, економічна доцільність (сенс) за якими відсутня, або можуть іншим чином наражати банк на здійснення (залучення до здійснення) ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку, та/або діянь, передбачених Кримінальним кодексом України, з урахуванням специфіки діяльності, типів клієнтів, наданих послуг, сум фінансових операцій, вживають заходи, передбачені підпунктами 1-3 пункту 72 розділу V Положення № 417.

Проте, за результатами опрацювання звернень клієнтів банків НБУ дійшов висновку, що деякі банки до цього часу не запровадили адекватне застосування ризик-орієнтованого підходу та застосовують на постійній основі додаткові заходи до всіх без виключення клієнтів, без урахування типів клієнтів, послуг, що їм надаються, сум фінансових операцій, ризиків тощо, відмовляючи клієнтам у проведенні фінансових операцій.

Наголошуємо, що перш за все, банки мають створити та налагодити діяльність внутрішньобанківської системи запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму, яка має передбачати ефективні та адекватні

заходи з управління ризиками з чітким розподілом повноважень між структурними підрозділами банку. Важливим елементом побудови ефективної внутрішньобанківської системи має бути організація навчання працівників структурних підрозділів банку (відділень, філій), які спілкуються з клієнтами (представниками клієнтів), надають консультації з питань банківського обслуговування, приймають документи, ініціюють та/або організують операцію (шляхом укладення відповідних договорів) з питань ідентифікації, верифікації, вивчення та уточнення інформації тощо клієнтів. Зокрема, особлива увага має бути приділена навчання уповноважених працівників щодо порядку застосування ризик-орієнтованого підходу під час здійснення аналізу фінансових операцій клієнтів.

З метою виявлення фінансових операцій, що не відповідають фінансовому стану (оцінці фінансового стану) та/або змісту діяльності клієнта, банк самостійно в своїх внутрішніх документах встановлює обсяг інформації, необхідної для аналізу операцій клієнтів. Необхідна інформація для аналізу може бути отримана як безпосередньо від клієнтів банку (наприклад опитувальник), так і з інших джерел, в разі необхідності, з урахуванням ризику клієнта, специфіки його діяльності, типу клієнта за рівнем ризику, наданих послуг, сум фінансових операцій, тощо.

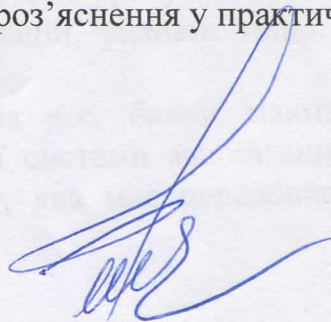
В разі встановлення клієнту високого рівня ризику та/або наявності підозр в проведенні клієнтом ризикових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів/фінансуванням тероризму та/або виконання банком вимог санкційного законодавства, банк має здійснювати поглиблений аналіз/вивчення фінансових операцій клієнтів, та у разі підтвердження підозр має вживати заходів відповідно до законодавства (відмовляти у проведенні операцій, зупиняти фінансові операції, блокувати активи, тощо).

При цьому, вимагати додаткові документи у клієнтів з низьким рівнем ризику, які не здійснюють фінансові операції у великих обсягах, або обсягах, що не відповідають їх фінансовому стану, і щодо яких у банку не виникає підозр, зокрема тих, які мають давні ділові стосунки з банком та /або рахунки для отримання заробітної плати, пенсійних або інших соціальних виплат, та фінансові операції яких не є ризиковими, не доцільно.

Національний банк неодноразово наголошував, що банки мають приділяти особливу увагу протидії схемним операціям відмивання коштів та відповідно аналізу операцій клієнтів високого рівня ризику, при цьому банки мають забезпечувати фінансову інклюзію, а пересічні громадяни України, що проводять звичайні, не ризикові операції мають отримати повний доступ до фінансових продуктів і сервісів.

Просимо врахувати зазначене роз'яснення у практичній діяльності.

Перший заступник Голови
Національного банку України

К. В. Рожкова